

Opinie privind formarea inițială a profesorilor – Dana Papadima

Situația slabei calități (și cantități) a resursei umane în educație are explicații multiple, nu numai de ordin economic, dar și sociologic. În ultimele decenii s-a ajuns ca profesorii să existe și să-și desfășoare activitatea în sistemul de învățământ, mai mult prin selecție negativă, în sensul că persoanele care îmbrățișează această meserie, sunt, în mare parte, cei care, din varii motive, nu au reușit în alte domenii, mai bine remunerate și, mai ales, de mai mare prestigiu social.

La rândul lor, universitățile pregătesc diverse specialități și specializări, orice altceva decât profesiunea de profesor. Pregătesc filologi, critici literari, cercetători, fizicieni, geografi, istorici, chimiști, profesori mai puțin. Modulul psihopedagogic care, chipurile, asigură dreptul absolventului de a preda în școală este, cu foarte puține excepții, lipsit de atractivitate și nu asigură un număr suficient de practică pedagogică, de *internship*, de mentorat, de *leadership* în domeniu. Este mai degrabă o diplomă oarecare cu relevanță mai mică decât un certificat de absolvire a oricărui curs de perfecționare. Studenții nu știu și nu au cum să știe dacă sunt potriviți pentru o carieră în învățământ, or ce beneficii pot avea îmbrățișând această profesie.

Opinia mea pentru redresarea acestei situații de o imensă gravitate nu sugerează inventarea roatei, ci preluarea unor modele de succes din experiența unor sisteme performante, cu precădere din spațiul educațional anglo-saxon (în care includ și țările nordice).

- Din capul locului ar trebui să existe instituții de învățământ superior specializate în a produce profesori specialiști. Cu accent pe *teaching* și pe *learning*! Cu sute de ore de asistență pentru *best practice* și predare la clasă. Cu metodologie modernă și aplicată, cu resurse aduse la zi (internetul este inepuizabil în materiale educaționale, lecții online, site-uri specializate).

Cum reușim să îmbinăm specializarea pe *teaching* cu cea pe diferite (minimum două, așa propune) discipline? Propunerea mea este următoarea:

1. Studii superioare cu dublă specializare (chimie/biologie, istorie/sociologie, matematică/fizică șamd) de trei ani, secondate de ore de asistență și predare. Viitorii profesori nu au nevoie de informații academice la nivelul cel mai specializat/sofisticat. În schimb au nevoie să învețe să transmită ceea ce știu. Învățământul este un proces de transmitere reciprocă și continuă de informații, cunoștințe, experiențe, atitudini și valori. Acestea trebuie să predomine!
2. Masterat obligatoriu de doi ani în *teaching*, în care focusul să fie predarea, acumularea de experiență, documentarea pe resurse de specialitate, eventual specializarea pe diverse cicluri de învățământ (v. Situații din alte țări unde specializarea la liceu necesită studii suplimentare)
3. O dată cu intrarea la clasă, departajarea profesională în stadii diferite/trepte profesionale, în raport cu experiența și rezultatele în carieră: *teacher assistant*, *junior teacher*, *senior teacher*, *teacher coordinator* etc, în care fiecare treaptă să aibă precizate competențele și limitările poziției. Profesionalizarea activităților de mentorat, *coaching*, *peer teaching*, *feedback*,

monitorizare și evaluare trebuie să fie o prioritate a managementului educațional din fiecare școală, prevăzută prin legislație și normare corespunzătoare.

4. Dat fiind că universitățile de tradiție din România pun și vor pune mereu accent pe cercetare și informații academice de mare specializare, alte instituții de învățământ superior ar putea prelua pregătirea pentru profesorat. Cu o curriculă diferită și cu focus pe didactici, *teaching* și *learning*. Mă gândesc la universități ca cele de la Târgoviște, Pitești, Oradea, Galați Sibiu și altele.
5. Pentru a nu face prea lungă durata studiilor (cinci ani), în anii de masterat, eventual în cel de-al doilea, studentul poate fi „arondat” unei școli calificate pentru a primi stagieri, beneficiază de mentorat și *leadership* în specialitate și poate primi o remunerație stimulantă pentru timpul petrecut și orele la care asistă sau predă

În urma multor ore de discuții și dezbateri cu colegi, specialiști și actori din sistemul de învățământ, ca și prin experiența de viață și profesională proprie, sunt conștientă că o mare parte din dezideratele pe care le-am enumerat mai sus sunt, dacă nu imposibile, cel puțin imposibil de realizat pe termen scurt și mediu. Mi-aș dori, însă o conștientizare a factorilor de resort și a opiniei publice asupra realității că trebuie întreprins ceva pentru profesionalizarea meseriei de profesor, mai precis și altceva decât dezbateri și teoretizări sterile.